

บทบาทของกรมการปกครองในการสนับสนุนนโยบายของรัฐ
ศึกษาเฉพาะกรณี : บทบาทนายอำเภอกับการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของ
อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นายปัญญาภรณ์ วัฒนปราโมทย์ (นอ.) รุ่นที่ ๗๕

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีแนวทางการปฏิรูปประเทศ โดยในมาตรา ๒๕๗ และตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เป้าหมายในการปฏิรูปประเทศเกี่ยวกับการปรองดอง อันเนื่องมาจากการเหตุการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา จะเห็น ได้ว่าการใช้ความรุนแรงเผชิญหน้าระหว่างกันยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง กระทรวงมหาดไทยได้กำหนด ให้การ ปกป้องสถาบันสำคัญของชาติและการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์เป็นนโยบายหลัก

ทั้งนี้ บทบาทอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้นายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการ ในอำเภอรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอและในมาตรา ๖๔ ได้บัญญัติให้นายอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ในการบริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ การบริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล การบริหารราชการ ตามคำแนะนำและคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษา “บทบาทของกรมการปกครอง ในการสนับสนุนนโยบายของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณี : บทบาทนายอำเภอกับการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ของอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้แนวทางในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ใน พื้นที่ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ลดความขัดแย้งยอมรับในความคิดที่แตกต่างในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

๒. วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทของนายอำเภอในการสนับสนุนนโยบายของรัฐในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทนายอำเภอกับการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทนายอำเภอ ในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขต การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยค้นคว้าหาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งอาศัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบกฎหมาย ยุทธศาสตร์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน ๖ คน ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอที่ทำการปกครอง อำเภอท่าชนะ จำนวน ๑ คน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประกอบด้วย ประธานกรรมการ หรือกรรมการ จำนวน ๒ คน และข้าราชการในสังกัดสำนักงานพัฒนาการอำเภอ จำนวน ๑ คน และสัสดีอำเภอจำนวน ๑ คน

ซึ่งมีขอบเขตด้านพื้นที่คือ พื้นที่ของอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และขอบเขตด้านระยะเวลาคือระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

๓. ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า นายอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีบทบาทในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่ ดังนี้

๑. สรุปผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่ **ประการแรก** คือ *การทำงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน* โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่แทนหน่วยงานของกระทรวง กรม **ที่มีภารกิจในพื้นที่แต่ไม่มีส่วนราชการภูมิภาคระดับอำเภอ** **ประการที่สอง** คือ *การมีแนวความคิด ทักษะคติที่แตกต่างกัน* ในการทำงานย่อมมีข้อคิดเห็นแตกต่างกันบ้าง นายอำเภออาศัยความเป็นผู้นำคอยประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีแนวคิดและทัศนคติที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง **ประการที่สาม** คือ *ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในพื้นที่*

๒. ปัจจัยที่เป็นผลสำเร็จต่อบทบาทนายอำเภอกับการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ **ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท** คือ ความรู้ ความเข้าใจในบริบททางสังคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนายอำเภอและคณะทำงาน รวมถึงการมีบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเข้าดำเนินการไกล่เกลี่ยและบังคับใช้กฎหมายให้การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี **ด้านการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการทุกภาคส่วนในพื้นที่** คือ ทุกหน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือกับอำเภอในการทำงานร่วมกัน ในการขับเคลื่อนกระบวนการปรองดองสมานฉันท์และ**ด้านการให้ความช่วยเหลือกรณีที่ได้รับเดือดร้อนต่างๆ ในพื้นที่** คือ ผู้ได้รับความเดือดร้อนส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีเข้าถึงพื้นที่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓. แนวทางในการเสริมสร้างบทบาทนายอำเภอในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอท่าชนะจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ **แนวทางแรกคือ** การประชุมหรือการสนทนาในเวทีต่างๆ การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายถกเถียง โดยการประชุมร่วมกันทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงบูรณาการในการทำงานให้เข้าถึงประชาชน เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันในประเด็นปัญหาต่างๆ **แนวทางที่สองคือ** การออกเยี่ยมเยียนหน่วยงานหรือราษฎรในพื้นที่ การออกเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ยังเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องออกเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อรับทราบปัญหาในแต่ละพื้นที่และเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คนทำงานในพื้นที่ **แนวทางที่สามคือ** การจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ การให้ความร่วมมือของผู้นำชุมชนและประชาชนมีการเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ นายอำเภอเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิสัมพันธ์ จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

๔. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากปัญหาอุปสรรคข้างต้นสามารถนำเสนอข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

(๑) ควรมีส่วนราชการภูมิภาคที่มีภารกิจในพื้นที่อำเภอท่าชนะ หรือมีหน่วยงานสาขาให้สามารถบริการหรือช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

(๒) ควรมีศูนย์กลางรวมข้อมูลของทุกส่วนราชการในการประสานงานในอำเภอท่าชนะ เพื่อเป็นคลังข้อมูลให้สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการ

(๓) ควรแสวงหาวิธีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชนในพื้นที่ให้มีลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัย ยอมรับและรับฟังแนวคิดที่แตกต่างเพื่อหาข้อสรุปเรื่องต่างๆ